Docnr99

Provincie Noord-Brabant

Memo collegiale verbindings- en afstemmingsvragen

mevrouw Wilma Dirken

Onderwerp:

Ammoniakemissie-eisen stalsystemen in OV

Datum

16 september 2025

Documentnummer

Van

mevrouw Wilma Dirken

Aan

Het college van Gedeputeerde Staten

Auteur

5.1.2.e

Afstemmingsvraag gedeputeerde Dirken aan GS

In onderstaande tekst worden diverse afstemmingsvragen gesteld aan GS

Inleiding

Op 23 juni 2025 heeft een strategische sessie plaatsgevonden in GS over de ammoniakemissie-eisen in de OV. Tijdens deze sessie is een gedachtenlijn gedeeld. Deze denklijn is op 1 juli 2025 via een memo collegiale afstemming met GS gedeeld met de afspraak om hier na het zomerreces op terug te komen. Aan de hand van de punten uit deze denklijn worden een aantal vragen aan GS gesteld tbv verdere uitwerking. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de lange en korte termijn.

Lange termijn

Het huidige systeem van ammoniakemissie-eisen voor nieuwe en verouderde stalsystemen is gebaseerd op een in de tijd geborgde emissiereductie per dierplaats. Hiermee sluit het Brabantse systeem aan bij de lijn van het MCEN en het Bouwstenendocument landbouw om te sturen op emissie van veehouderijen in de tijd. In de Bouwstenennotitie wordt gesproken over emissiereductie per sector en per bedrijf. De ammoniakemissie-eisen uit de OV zijn per diercategorie (en daarmee in feite per sector) gesteld. In de OV kunnen in de toekomst desgewenst (relatief eenvoudige) wijzigingen doorgevoerd worden zodat de huidige emissiesturing wordt omgezet naar een verplichte reductie op bedrijfsniveau ipv op dierplaatsniveau. Geconcludeerd kan worden dat het huidige Brabantse systeem al verregaand aansluit op de Bouwstenennotitie. Er zal een lijn uitgewerkt worden voor de langere termijn om over te schakelen naar sturing op bedrijfsemissieniveau.
PM Graag aanvulling. Nog iets zeggen over doelsturing

Korte termijn

Zoals besproken in het strategisch uur en ook aangegeven in de aangeleverde denklijn vindt er door de huidige omstandigheden (onzekerheid stalsystemen, niet aan kunnen tonen van additionaliteit) in de praktijk geen stikstofreductie plaats bij bedrijven die hun bedrijf voortzetten, zoals oorspronkelijk bedoeld met het instellen van de ammoniakemissie-eisen in de OV. Het systeem is momenteel niet uitvoerbaar voor VTH.

Wijziging om stikstofreductie op korte termijn mogelijk te maken

Vraag aan GS: willen GS inzetten op een aanvulling en wijziging op het huidige systeem om toch tot stikstofreductie te komen conform onderstaande mogelijkheid.

Voor de korte termijn zien we de volgende mogelijkheid voor (tijdelijke) aanpassing van het systeem om toch tot stikstofreductie te komen en daarmee bij te dragen om uiteindelijk uit deze situatie te komen:

De OV aanvullen met een tijdelijke maatregel voor generieke reductie op bedrijfsniveau van x % (bv 20%). Alle bedrijven die nog niets hebben gedaan moeten deze x % reductie op bedrijfsniveau halen voor x 2026 (bv 1 juli 2026). Dit geldt voor alle sectoren. Reductie kan plaatsvinden door toepassing van voer- en/of managementmaatregelen, door het houden van minder dieren of een combinatie daarvan. Het dienen in ieder geval maatregelen te zijn waarvoor geen vergunning nodig is of waarvoor het vergunningentraject geen probleem oplevert. Voor de uitvoering wordt uitgegaan van jaartal x als referentiesituatie (bv ...PM).

Kanttekeningen bij deze mogelijkheid zijn:

- dat deze optie in de praktijk slecht te borgen is en moeilijk handhaafbaar.
- om voorgaande optie mogelijk te maken is het nodig om het huidige systeem tijdelijk "on hold" te zetten door bijvoorbeeld de deadline nog verder op te schuiven dan de termijn van 1 juli 2026 die nu in procedure wordt gewijzigd.

Opties zijn 1 januari 2027, 1 juli 2027 of zelfs 1 januari 2028. Zodra de reductie van systemen wel aangetoond kan worden, kan dan teruggegaan worden naar het huidige systeem.
Voordeel van een latere datum is dat dit over de verkiezingen heen wordt getild, waarbij 1 januari 2028 de meeste ruimte biedt om vanwege coalitiebesprekingen wijzigingen door te voeren.

Vraag aan GS: Willen GS dit hanteren voor de datum van 1 juli 2026 (melkrundvee en kalveren) of ook voor de datum van 1 juli 2024 (overige sectoren).

Wijziging om opvulling te voorkomen

Het huidig systeem biedt ruimte voor toename dieraantallen, waardoor reductie op concrete locaties in de praktijk lager kan uitvallen (opvulling). Er zijn een aantal opties denkbaar om dit te voorkomen.

Vraag aan GS: Willen GS inzetten op een van de onderstaande opties en zo ja welke optie?

Mogelijke opties om opvulling te voorkomen zijn:

1. Blijvend inzetten op een bedrijfsplafond door de toepassing van emissiearme huisvestingssystemen als aanvullende maatregel voor het realiseren van reductie te benoemen. En al naar gelang het weer beschikbaar zijn van emissiearme huisvestingssystemen het reductiepercentage per bedrijf (in een bepaalde categorie) op te hogen. Het is raadzaam om al direct aan te kondigen dat er een gefaseerde ophoging van het bedrijfsplafond plaatsvindt.
2. Als passende maatregel verbieden dat er uitbreiding plaatsvindt van de feitelijk aanwezige of aantal vergunde dieren (een handelingsverbod): om nadeelcompensatie te voorkomen, is het wenselijk om voorzienbaarheid te creëren. Nu de vergunningverlening voorlopig nog stilligt, is daarvoor ruimte.
3. Via het ruimtelijke spoor (tijdelijk) verbieden van het oprichten van nieuwe dierenverblijven/invoeren slot op de muur: ervaring met het stalderingsdossier leert dat dit hoge nadeelcompensatieclaims kan geven. In beginsel worden die bij de gemeente ingediend. Zij kunnen die kosten echter verhalen op de provincie (hogere kostenregeling). Indien hiervoor wordt gekozen is het raadzaam passieve risico-aanvaarding te scheppen met voorzienbaarheid zoals ook in het XXL-dossier is gebeurd.

Wijzigingen in emissie-eisen (bijlage 6)

Daarnaast lopen we aan tegen huisvestingssystemen problematiek. Onderscheid maken in:

- Systemen die wel werken maar minder dan toegekende factor;
- Systemen die niet doen wat ze moeten doen.

Lijn vanuit Wilma nu is: Zorg dat mensen nu iets gaan doen door:

-Inzetten op systeem dat wel werkt maar minder opbrengst geeft. Bij passende maatregel/beheermaatregel is de 100 % zekerheid niet vereist.

- kijken naar wat wel kan bv in bijlage VI (emissie-eisen). Is nu niet mogelijk ivm onzekerheid systemen 5.1.2.e ? Oude T2M-dossier?

Nadeel is dat verlaging van reductiepercentages 15 of 20 jaar in de tijd doorwerkt.

Datum

16 september 2025

Documentnummer

Overige punten:

- Aansluiten bij kton N die in 2024/28/32 gerealiseerd had moeten zijn; dit vertalen naar te behalen reductie% bedrijven -> lastig omdat dit ook beïnvloed wordt door stoppende bedrijven. Als die meegenomen worden wordt reductie dubbel ingerekend.
- Momenteel wordt gewerkt aan het maken van een passende maatregel forse stikstofreductie. Een regeling waar bedrijven vrijwillig aan kunnen deelnemen. Hierover worden GS separaat geïnformeerd.
-
- Koplopers / “wie al klaar was” moeten daarvoor beloond worden -> nog iets opnemen over referentie situatie???
-